

***Melléklet** Szabolcs István „A költészet, amely összeköt” című cikkéhez a Magyarországi Eszperantó Szövetség honlapján. <https://esperantohea.hu/a-kolteszet-amely-osszekot/>*

Tisztelt!

A költészet világnapja alkalmából írunk Önnek, hogy hírt adjunk idei különleges kezdeményezésünkről: az eszperantisták világszerte anyanyelvükre fordítják Baghy Gyula, jelentős, elsősorban eszperantó nyelven alkotó költő, 1965-ben írt *Aŭtuna foliaro (Őszi falevelek)* című versét. A műfordítások színvonala és a projekt iránti lelkesedés az eszperantó költészet erejét, valamint a nyelv kultúrákat összekötő szerepét tükrözi.

Az eszperantó nem törekszik a természetes nyelvek helyettesítésére, hanem tiszteletben tartja azok elsődlegességét. Ez a közvetítő nyelvként betöltött szerepe lehetővé tette kisebb népek irodalmának szélesebb körű megismerését is.

A nyelv kezdetei óta szorosan kapcsolódik a költészethez: Lazar Markovics Zamenhof, az eszperantó megalkotója, már az 1887-ben megjelent, az eszperantó nyelvet első ízben leíró könyvében már verseket is publikált: két saját verset és egy Heine fordítást. Azóta az eszperantó irodalom folyamatosan fejlődött, és két eszperantóul alkotó költőt, az ezredfordulón irodalmi Nobel-díjra is jelöltek: a skót William Auldott (öt háromszor is: 1999-ben, 2004-ben és 2006-ban), és az angol Marjorie Boulton (2008-ban).

A nyelv képes szinte bármilyen metrikai formához alkalmazkodni.

Az eredeti, világszerte öt generáción át írt eszperantó költészet egyértelműen bizonyítja, hogy az eszperantó teljesen természetes nyelvvé vált, amely ragyogóan képes kifejezni az emberi érzelmek teljes skáláját.

Az eszperantó saját irodalma egy hatalmas világ, amely felfedezésre vár!

Örömmel nyújtjuk át Önnek Baghy Gyula *Őszi falevelek* című, eszperantóul írt versét magyarul is, két fordítás is született, ízelítőként az eszperantó irodalom gazdagságából. Külön büszkeség számunkra Clemens J. Setz, a 2021-es német irodalmi nagydíj kitüntetettjének ihletett fordítása, valamint a fiatal kongói költő, Jean de Dieu Kikako által készített francia fordítás. Vele tavaly nyáron Tanzániában, eszperantó történelmünk első afrikai világkongresszusán találkoztunk, ahol több mint kétszáz afrikai fiatal vett részt.

2025-ben, július 26-án Brnóban nyitja meg kapuit az Eszperantó Világkongresszus a nyelv születésnapján. Az Európai Unió napját pedig május 9–11. között ünnepeljük meg Grazban, az osztrák eszperantó szövetség kongresszusán. Mindkettőre szeretettel várjuk!

Felelősségteljes munkájához sok sikert, erőt és jó egészséget kívánunk, valamint magánéletében sok boldogságot!

Tisztelettel:

Dr. Seán Ó Riain elnök s.k.

Európai Eszperantó Szövetség/ Eŭropa Esperanto-Unio

Mézes Gyöngyi elnök s.k.

Magyarországi Eszperantó Szövetség

Estimata s-ro / s-ino Deputito de Eŭropa Parlamento! / Landa Parlamento, ktp.

Okaze de la Mondtago de Poezio, ni skribas al vi por informi vin pri nia ĉi-jara speciala iniciato: Esperantistoj tra la mondo tradukas al sia gepatra lingvo la poemon *Aŭtuna foliario* de Gyula Baghy, elstara Esperanta poeto, verkitan en 1965. La alta kvalito de la tradukoj kaj la granda entuziasmo pri la projekto respegulas la potencon de Esperanta poezio kaj la pontan rolon de la lingvo inter kulturoj.

Esperanto ne celas anstataŭigi etnajn lingvojn, sed respektas ilian esencan valoron, kaj eĉ povas plibonigi la lernadon de aliaj lingvoj. Kiel internacia pontolingvo ĝi ebligas pli larĝan aprezon kaj diskonigon de la literaturo de malgrandaj popoloj.

Ekde la komenco, Esperanto havas profundan ligon kun poezio: Lazar Markoviĉ Zamenhof, la iniciatinto de Esperanto, publikigis poemojn jam en la unua lernolibro de la lingvo en 1887. Ekde tiam la Esperanta literaturo, kun poezio ĉe la avangardo, konstante evoluis. La lingvo kapablas adaptiĝi al preskaŭ ajna metrika formo. Du Esperantaj poetoj, William Auld el Skotlando kaj Marjorie Boulton el Anglio, estis nomumitaj por la Nobel-premio pri Literaturo ĉe la sojlo de la nova jarmilo. La originala poezio en Esperanto, verkita tutmonde dum kvin generacioj klare montras, ke Esperanto jam iĝis tute natura lingvo, kapabla brile esprimi ĉiujn homajn emociojn.

La Esperanta literaturo estas vasta mondo, kiu atendas esti malkovrita!

Ni ĝojas prezenti al vi la poemon "*Aŭtuna foliario*" de Gyula Baghy tradukitan al via gepatra lingvo kiel gustumon de la riĉeco de la Esperanta literaturo. Ni aparte fieras pri la inspirita traduko de Clemens J. Setz, gajninto de la Germana Literatura Premio "Georg Büchner" en 2021, kaj la traduko en la francan de la juna kongolanda poeto Jean de Dieu Kikako. En 2024 okazis en Tanzanio la unua Universala Kongreso de Esperanto en Afriko, kiu estis tre sukcesa, aparte inter junuloj.

En 2025, la 26-an de julio, la Universala Kongreso de Esperanto malfermos siajn pordojn en Brno, Ĉeĥio ĝuste je la naskiĝtago de la lingvo. La Tagon de Eŭropa Unio ni festos inter la 9-a kaj la 11-a de majo, ĉi-jare en Graz, dum la kongreso de la Aŭstria Esperanto-Asocio.

Ni kore invitas vin al ambaŭ eventoj!

Ni deziras al vi multan sukceson, feliĉon kaj sanon en via grava parlamenta laboro!

Kun respekto:

Dr Seán Ó Riain Prezidanto de Eŭropa Esperanto-Unio

..... Prezidanto de landa Asocio

Dear Member of the European Parliament / National Parliament, etc.,

On the occasion of World Poetry Day, we are writing to inform you about a special initiative this year: Esperanto speakers around the world are translating the poem *Aŭtuna foliaro* (Autumn Leaves) by Gyula Baghy, an outstanding Esperanto poet, written in 1965, into their native languages. The high quality of the translations and the great enthusiasm surrounding the project reflect the power of Esperanto poetry and the bridging role of the language between cultures.

Esperanto does not seek to replace ethnic languages but respects their essential value and can even enhance the learning of other languages. As an international bridge language, it enables a broader appreciation and dissemination of the literature of smaller nations.

From its very beginning, Esperanto has had a deep connection with poetry: L.L.Zamenhof, the initiator of Esperanto, published poems in the first textbook of the language in 1887. Since then, Esperanto literature, with poetry at the forefront, has continually evolved. The language can adapt to almost any metrical form. Two Esperanto poets, William Auld from Scotland and Marjorie Boulton from England, were nominated for the Nobel Prize for Literature at the turn of the new millennium.

The original poetry in Esperanto, written worldwide over five generations, clearly demonstrates that Esperanto has become a fully natural language, capable of brilliantly expressing all human emotions. Esperanto literature is a vast world waiting to be discovered!

We are delighted to present to you the poem *Aŭtuna foliaro* by Gyula Baghy, translated into your native language, as a taste of the richness of Esperanto literature. We are particularly proud of the inspired translation by Clemens J. Setz, winner of the German Literature Prize "Georg Büchner" in 2021, and the translation into French by the young Congolese poet Jean de Dieu Kikako. In 2024, the first Universal Congress of Esperanto in Africa was held in Tanzania, and was very successful, especially among young people.

In 2025, on July 26, the Universal Congress of Esperanto will open its doors in Brno, Czech Republic, precisely on the birthday of the language. We will celebrate Europe Day between May 9 and 11 this year in Graz, during the congress of the Austrian Esperanto Association. We warmly invite you to both events!

We wish you much success, happiness, and good health in your important parliamentary work!

Yours faithfully,

President of the Association of.....

Estimata Prezidanto de la Landa Asocio / Rerezentanto de Lando,

Karaj Gesamideanoj,

La estraro de EEU lanĉis novan informan iniciaton. Okaze de la Internacia Tago de Poezio, ni proponas donaci veran juvelon de originala Esperanto-poezio al politikistoj kaj elstaraj reprezentantoj de la socio en ilia **gepatra lingvo**. La donaco konsistas el altkvalita arta traduko de la poemo de Julio Baghy: "**Aŭtuna Foliaro**".

La estraro pretigis akompanan leteron en Esperanto kaj la angla, por ke Esperantistoj povu facile traduki ĝin en sian **gepatran lingvon**. Ni jam havas tradukojn en la jenaj lingvoj: angla, asturia, bulgara, ĉeĥa, ĉina, finna, franca, germana, hispana, hungara, itala, japana, korea, kroata, litvana, malta, pola, portugala, rusa, serba, slovaka, slovena, svahila, turka kaj ukraina. Krome, ni havas altnivelajn prozajn tradukojn en la albana, greka kaj irlanda lingvoj.

Ni tre atendas tradukojn en la jenaj lingvoj: baskan, katalunan, danan, svedan, norvegan, estonan, latvan, rumanan. Ni nun ne enlistigas la nomojn de la tradukintoj, sed elkore kaj dankeme ni dankas ĉiujn. En kelkaj lingvoj ni havas du versiojn, eĉ tri, kiel en la serbo-kroata! Por la kampanjo ni uzu eble nur unu, sed tio estu la decido de la landa asocio.

Parto de la akompana materialo inkluzivas la germanan kaj francan tradukojn, pri kiuj ni esprimas nian fieron en la akompana letero. Bonvolu ĉiam aldoni tiujn tradukojn al viaj gepatralingvaj leteroj kune kun la originala Esperanta teksto de la poemo.

La leteroj ĉiam estu persone adresitaj! Bonvolu mem finpretigi la leterojn, inkluzive skribi la nomon de via gepatra lingvo kiam vi transdonas la donacon, anstataŭ uzi la vortojn „gepatra lingvo”.

Vi estas liberaj elekti, al kiu vi sendas la leteron. Nia intenco estas, ke ni ĉiuj skribu leterojn al la deputitoj de la **Eŭropa Parlamento**, sed vi povas ankaŭ adresi deputitojn de via **landa parlamento**, kulturajn komisionojn kaj membrojn de la nacia komitato de Unesko. Se vi havas landan asocion, prefere subskribu kiel prezidanto (tajpu la nomon en la retmesaĝo). Ni kalkulas ĝenerale je retmesaĝoj.

Ĉiu ricevas sian „paketon”, kiu konsistas el la akompanaj leteroj en Esperanto kaj la angla, la originala Esperanta teksto de la poemo, aparte la nacilingva traduko, kaj krome la germana traduko de Clemens Setz kaj la franca traduko de Jean de Dieu Kikako.

La tempo por la elsendo de la mesaĝo estas la semajno antaŭ la **Internacia Tago de Poezio**, la 21-an de marto. Ni ŝatus ricevi retrokuŝan informon pri via agado kaj la efiko de la kampanjo. Eble tiu formo de informado **estos ripetata** por similaj aŭ aliaj okazoj. Tiam ni atendos viajn sugestojn kaj proponojn – ekzemple, ni povus elekti alian pintoverkon originalan, aŭ fari similan agadon en septembro okaze de la tria datreveno de la raporto al la **CULT-komitato** pri multlingvismo en EU, kie en ĉapitro 7A nia lingvo estas favore menciita.

Vi estas bonvena legi la tradukojn en aliaj lingvoj. Pli malfrue ni planas meti ilin sur la retpaĝo de EEU.

Por via informo: la kampanjo estas tutmonda. La ĉina kaj japana tradukoj estas jam pretaj, kaj multaj aliaj lingvoj sekvas. Do, la **Festo de la Internacia Tago de Poezio** povas esti bona okazo informi pri Esperanto per la forto de la poezio. Adekvate ni informos pri tio la Komitaton kaj petos la komitatanojn subteni la agadon.

Ĉi-jare ni planas eldoni ĉiujn tradukojn en libreto kun antaŭparolo, kun studo pri Esperanto-poezio, kun studo pri la poeto kaj la poemo. Tiun eldonon ni tempigos por la **Ĝenerala Asembleo de Unesko**, kaj nia reprezentanto transdonos ĝin al la altranguloj de Unesko en Samarkando en aŭtuno. Sed la tempigo povas esti eventuale samcele por la **naskiĝtago de Esperanto** aŭ por la **naskiĝtago de Zamenhof** kaj la **Tago de Esperanta Libro. Pri la tempigo kaj celo decidus nepre nia Unesko-fako.** La studoj aperos ankaŭ en la nacia lingvo de la aŭtoro kaj eble apud Esperanto, angle kaj france. Pri tio ni konsiliĝos ĉe nia Unesko-fako.

Ambaŭ akompanajn leterojn kontrolis, parte vortumis kaj aprobis Seán Ó Riain prezidanto de EEU, la paketojn kompilis István Szabolcs.

En la nomo de la estraro de EEU , István Szabolcs.

Gloron al Vi Majstro en la Alto! Vin laŭdu Ter' kaj ĉiela Lum' !

Esperanto poezio ne ekzistus sen la genia regulo 16.!

Gyula (Julio) Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Baghy Gyula : Ŭszi falevelek

Levelei űszi fának
ezer színben tĉncot ĵĉrnak,
hajtja a szĉl, csĉpi a dĉr,
libegnek mind, teli a tĉr;
hol tĉrsulnak, hol elvĉlnak,
itt sűllyednek, ott megĉllnak
panaszkodni zűgva-sűgva,
olykor gyĉszos csendbe bűjva;
aztĉn fel egy szĉllĉkĉssel,
kĉrĉznek a lĉgĉrvĉnnyel
cĉltalan mĉg kimerűlnak,
s megpihenni űsszegyűlnak,
hanyatt, mint a halott kĉve,
szĉraz, ĉrva fa tĉvĉbe’.

Ford.: Szabolcs Istvĉn

Baghy Gyula : Ŭszi levelek

Falevelek űszi tĉnca,
rajtuk szĉnek szĉz zomĉnca,
dĉrtĉl marva, szĉltĉl űzve,
rĉtet, utcĉt űsszefűzve,
űsszegyűlik, majd szĉtrebben,
megĉll, majd eltűnik csendben,
hogy susogjon, hogy szĉszegjen,
vagy gyĉszoljon csendesebben,
aztĉn fĉl egy fuvallattal,
egy cĉltalan akarattal,
majd megszűnik a kavargĉs,
megpihen, mĉr semmi mozgĉs,
halott levĉl-halom maradt
szĉraz, elĉrvult fa alatt.

Ford.: Cseh Jĉzsef

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Gyula Baghy: Feuillage d'automne

Le feuillage, flottant, dansant,
par le vent poussé, frémissant,
mordu de givre et tout en pleurs,
teint en cent nuances de couleurs.
Dans les champs, il glisse, il s'ébat,
sur les routes tantôt se combat,
ici il chute, là il demeure,
soupirant doucement sa douleur.
Sous la rafale, il s'élance,
mais sans force ni espérance,
et, las de tourner dans les cieux,
il descend sur terre silencieux,
Enfin il dort, le tourbillon passe,
sous l'arbre sec, son repos l'enlace.

tr.: Jean de Dieu Kikako

Gyula Baghy: Herbstlaub

Herbstlaub, flattern tanzendes,
sich kunterbunt verpflanzendes,
frostverpuppt und windgetrieben,
bleibt auf Feld und Strassen liegen,
sammelt sich und plustert, flirrt,
rieselt nieder, schwillt und schwirrt,
kommt zum Stehen, um zu flüstern,
um zu trauern mit Geschwistern,
dann vom Wind gebraucht im Spiel
ohne Sinn und ohne Ziel,
aber irgendwann ist's gut,
da verinnt es, sinnt und ruht,
wie ein bleicher Trauerstrauss
rund um alte Bäume aus.

tr.: Clemens J. Setz

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Gyula Baghy: AUTUMN LEAVES

Falling leaves that dance and shimmer,
Here all shades of colour glimmer,
Nipped by frost, windblown they yield
And hover over road and field;
Now they cluster, now they scatter,
Settling down their rustling chatter
Becomes a whisper of complaint,
A mournful hiss that turns quite faint,
Then aloft, an upward thrust
Of aimless wind, a simple gust
Which ends at last their whirling zest
And in a heap they come to rest
To lie like corpses in a clump
Beneath a lonely dried up stump.

tr.: Diccon Masterman

Gyula Baghy: HOJAS DE OTOÑO

Hojarasca grácil, danzas
en cien colores avanzas
en el viento que te eleva
y por el campo te lleva;
te recoges en mil haces,
te revuelves, te deshaces
en un susurro silbante
o en un silencio agobiante,
viajas con el viento loco
te detienes poco a poco
ya sin fuerza, sin destino
te derrumbas, remolino,
como una muerta gavilla
del árbol seco a la orilla.

tr.: Orlando E. Raola

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Gyula Baghy: Herbstlaub

Der Blättertanz im Herbst erwacht,
in hundert Farben sanft entfacht, en cien
windgetrieben, geküsst vom Frost,
die Blätter schweben allerorts;
mal vereint, mal auseinander,
sinken hier, dort aneinander.
Flüstern leise, klagen seufzend,
trauernd sie sich still verkreuzen;
ein Windstoß hebt sie ziellos an,
sie drehen kraftlos, ohne Plan,
bis sie ruhen, müde zwirbeln,
endet schon das große Wirbeln,
wie tote Garben so schweigsam,
um einen Baum, der steht einsam.

tr.: Szabolcs István

Gyula Baghy: Le foglie in autunno

S'agitano in una danza,
colorata stravaganza,
foglie morse dalla brina
fluttuan in strada, in collina,
ora unite o sparpagliate,
sprofondate, lì fermate
mormorando, con lamento
e un silenzioso momento,
quindi in alto, a sostenere
senza meta, né potere,
finché cessa il volteggiare
per infine riposare
come un fascio raggrinzito
sotto un faggio rinsecchito.

tr.: Nicola Ruggiero

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Gyula Baghy: Foglie d'autunno

Foglie nel ballo abbracciate
con cento tinte sfumate,
la brina morde e col vento vibrano,
su campi e strade si librano;
ora si uniscono, ora disperse
di qua giù cadono, di là son perse
per sussurrare, nel triste lamento
del luttuoso silenzio;
poi in alto, spinte da un soffio vivo
ma senza più forza e senza un motivo
finché cessano di vagare
e si riuniscono a riposare:
è un fascio morto, disteso al suolo
sotto un albero ormai secco e solo.

tr.: Carlo Minnaja

Осенняя листва

Листья в час осенних плясок —
Сто оттенков сотни красок.
Их, горящих в неге синей,
Гонит ветер, студит иней.
Здесь — одни, а дальше — стаей
Погружаются, взлетают,
И несется шорох, шепот,
Желтых жалоб скорбный ропот
После сильного порыва
Так бесцельно и тоскливо...
Замедляется движение —
Собираются в кружение
Лечь остывшими телами
Под печальными стволами.

tr. Mikaelo Bronštejn

Gyula Baghy: JESENJE LIŠĆE

Suvo lišće zaigrano
spektrom boja našarano
mraznom slanom prekriveno
leži posvud, lebdi smelo,
čas se skupi, čas raširi
radost igre u njem' živi
pa začuti, zašušori
kao da ga tuga mori;
potom leti al' bez cilja,
vetar ne da njemu mira;
kad napokon vetar stane,
suvom lišću k'o da svane:
u postelji zemnoj sanja
Mirno ležeć' oko panja.

tr. : Zlatoje Martinov

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Јулио Баги Јесење лишће

Суво лишће разиграно
у сто боја ишарано,
осунчано после слане
лебди, клизи на све стране,
час се скупи, час разбежи,
па на земљи опет лежи,
ћути, цили, зашумори,
својим жалом проговори,
на ветру се усковитла,
ал' немоћно и без смисла,
док се сасвим не умири
да почине у тишини,
беживотна биљна маса
испод сувог старог храста.

Препевао Радојуца Петровић

Gyula Baghy: Folhagem de outono

Quanta folha em doidas danças,
em mil cores, mil nuanças,
sob o vento, sob geada,
cobre tudo: mato, estrada;
se ajunta, se separa,
lá afunda, aqui pára
num sussurro, num lamento,
ou funesto contimento,
e já sobe em uma lufada,
mas fraca, destrambelhada,
então cessa o turbilhão
e repousa sobre o chão,
feito um feixe já sem vida
sob uma copa ressequida.

tr.: Cícero Gabriel Soares

Gyula Baghy: Ror de Folhas de Outono

Ror de folhas, fina dança,
multicores com nuance,
vai ao vento e amua
flui no campo como em rua
ora junta e separa
cá mergulha, ali para
lá sussurra, sibilante,
silente mais adiante,
vem e sobe, vai a pino,
meio fraco, sem destino,
eis que para e sossega,
ao repouso se entrega,
vai jazer em pilha morta,
sob a árvore retorta.

tr.: James Rezende Piton

Gyula Baghy: **JESENSKO LISTJE**

Listje v vihri poplesava,
v barvah stotih se poigrava,
v kleščah slane, gnano v vetru,
vsepovsod frli po etru;
se raznaša, na kup spravlja,
se pogreza, se zaustavlja,
zašumi, tožeče sikne,
zdaj žalobno brž utihne,
potlej v zrak, ko spet zapiha,
a brezciljno in brez diha,
dokler kroženje ne neha;
listje se, naphano, upeha
in kot mrtev snop pod srpom
pade pod samotnim hrastom.

tr. Tomaž Longyka

Gyula Baghy: Rudeniniai lapai

šokyje svaigiam suošęs
šimtaspalvių lapų grožis,
kanda šalnų, čaižo vėjai,
pilna jų laukuos, alėjoj;
suartėja, atsitraukia,
neria žemėn, stoja, laukia
šlamesiu, kad pasiguostų,
ašaros ant lapų skruostų
kelt lapus viršun vėl tenka,
betgi vėjo jėgos senka,
nebegali gūsiai lėkti,
renkas lapai pailsėti,
po sausu medžiu sukritę
mirštančiom puokštelėm švyti.

tr.: Antanas VAITKEVIČIUS

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

율리오 버기 | 《가을의 나뭇잎들》

살랑살랑 춤을 추는
수백 빛깔 나뭇잎이
서리 물려 바람 쫓겨
들길 사방 땀땀도네
합쳐지고 튕겨나고
가라앉고 멈추어서
속삭이고 탄식하고
애도 속에 침묵하다
바람 불어 올라가나
정처 없고 힘이 없어
소용돌이 그만두고
모여 쉬고 외로웁고
말라버린 나무 아래
죽은 다발처럼 눕네

tr.: 번역 최대석 Tesok
秋 叶 尤里·巴基 (匈)

秋日树叶，翩翩起舞，
色彩斑斓，缤纷如许。
总是经受冷风严霜，
四散飘落田陌街巷。
时而聚拢，时而分散，
这里下落，那里停缓。
窸窣声中发些牢骚，
沉默之时用心哀悼
随即起飞，只因风劲
没有目标，无力飘动。
终于停止急速旋转，
聚拢一起歇息舒坦。
像一堆干枯禾草垛，
孤零零在枯树下卧……

tr.: (胡国鹏译) Hu Guopeng (Ardo)

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

秋叶 [匈牙利] 尤利·巴基

芸芸木叶，翩翩若舞，
斑驳陆离，百色歧异，
凛凛霜蚀，萧萧风逐
阡陌闾巷，婆娑逐处；
既聚且散，倏合忽离，
落叶遂止，静归尘泥
簌簌呼鸣，嘶嘶倾吐
凄凄悄默，寂寂萧疏
俄而风起，飘荡沉浮，
无根无绊，随风逐流
盘桓竭尽，终歇于土
飘摇而顿，拥聚而息，
卧若枯束，逝如歿谷
凋叶归根，独木槁暴

tr.: 李博川 LI Bochuan (Briko)

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

《秋の葉》——ユリオ・バギ

葉は舞い、風に揺れ、
色とりどりに輝く。
霜に咬まれ、風に運ばれ、
野原や街を漂う。
集まっては散り急ぎ、
沈んだり、止まったり。
囁き、悲しげに嘆き、
やがて静かに黙する。
風に乗り、再び舞い上がるが、
無力にただ彷徨う。
渦巻く旅を終え、
地面に伏して安らぐ。
枯れた木の影の下、
屍のように静かに眠る。

tr.: Mie Yoshinaga 翻訳者：吉永美恵

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

もみじ

もみじ葉ひらひら
色とりどりに、
森に畑に町の通りに、
霜に凍り、風に追われて、
時に肩寄せ、時に散り散り、
時に漂い、時には沈み、
時に囁き、時につぶやき、時には沈黙。
やがて風の渦の中、
ただ当てもなくひらひらと、
どこまで飛んで行くのやら。
もね最後は渦から離れ、
淋しい淋しい枯れ木の下で、
永久の眠りにつくのです。。

tr.: HORI Jasuo

Юлио Баги Есенни листа

Есенни листа танцуват,
в багри пѣстри те лудуват,
вятѣрът ги гони леко,
по пѣтеки и полето;
ту ги вдига, ту ги спира,
спуска ги и нямат мира,
мѣлчаливи или тѣжни,
в миг политат все тай скрѣбни;
вятѣр вдига ги високо
и без цел и без посока
и вѣртят се без да спират,
без дори да си починат,
накрай уморени, падат,
под самотно дѣрво лягат.

Превод от есперанто: Георги Михалков

Gyula Baghy

Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Jesensko liŝće

Liŝće pleŝe na sve strane,
bojama svim obasjane,
umiveno hladnim vjetrom
zabavlja se njivom, sjetvom;
niti sije, niti žanje,
zapiŋje o gusto granje,
ne žali se, samo ŝuti,
ne zna kamo vode puti
kamo gore, kamo dolje,
nema u njem čvrste volje,
ne može baŝ niŝta reći,
valja njemu mirno leći
prije nego zora svane
ispod neke suhe grane

Pr. Božidar Brezinščak Bagola

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Gyula Baghy: Jesienne liŝcie

Chmura liŝci znów płas̩ zmienia,
w stu kolorach i odcieniach,
w zimnym szronie, wiatru pędzie,
w parku, w polu, buja wszędzie;
to się łączy, to rozbiega,
staje, osiada po brzegach,
by szeleścić, syczeć, szumieć
z żalem; milcząc się w zadumie,
potem w górę wiać od spodu
bez celu i bez powodu,
trzepot, tor krążenia zmienia
aż do momentu wytchnienia,
po wysiłku wielokrotnym
leży pod drzewem samotnym.

tr.: Lidia Ligęza

Aŭtuna foliaro

de Julio Baghy

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo.

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Podzimní listí

Mraky listí, v křepkém tanci,
podbarvené sta nuancí,
s jinovatkou, větrem hnané,
navštěvují města, stráně,
spojují se, odskakují,
tu klesají, zastavují,
zašumí si, stížnost syčí,
hned jak v hrobě smutně mlčí,
potom vzhůru, po závanu,
však bez cíle, bez elánu,
přestávají vířit venku,
klesnou k zemi, k odpočinku,
leží vrstvou s mrtvým stonem
pod samotným suchým stromem.

tr. Miroslav Malovec

Gyula Baghy: Majani ya vuli

Majani yakielea, yakicheza sana,
Yakisukumwa na upepo, yakitetemeka ghafla.
Yakiumwa na baridi, yakilia uchungu,
Yakiwa na rangi mia, uzuri wa machungu.
Mashambani yanacheza, yakifurahia,
Barabarani yanapigwa, yakiteseka pia.
Hapa yanaanguka, pale yanakaa,
Yakisikitika, huzuni yakitoa.
Kwa upepo mkali, yanapaa tena,
Lakini yachoka, yakishuka kimya.
Yakiwa yamechoka, yanatua taratibu,
Yakitua ardhini, kimya kwa upole mzuri.
Hatimaye yamelala, mzunguko kwisha,
Chini ya mti mkavu, pumziko thabiti.

tr.: Jean de Dieu Kikako

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Gyula Baghy: Sonbahar yaprakları

Flört edercesine dans ediyor,
Yüz renkli alacalı yapraklar
Çiy ısırıp, rüzgar kovalıyor
Tarla, sokakta uçuşuyorlar
Kah birleşiyor, kah dağılıyor
Bir iniyor, bir duraksıyorlar
Hışırtyla şikayet ediyor,
Yasa girmiş gibi susuyorlar
Aniden rüzgarla uçuşuyor
Amaçsızca güçsüzleşiyorlar
Nihayet durup vazgeçiyor
Dinlenmek için toplanıyorlar
Ölü bir demet gibi yatıyor,
Kuru bir ağacın altındalar.

tr.: Vasil Kadifeli

Julio Baghy : Aŭtuna foliaro Φθινοπωρινά Φύλλα

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Φύλλα γλιστρούν λικνίζοντας,
κρυσταλισμένα και μυριόχρωμα,
πλανάρουν ανεμόδαρτα κουφάρια,
βολτάρουν στα χωράφια και τους δρόμους.
Εδώ μαζεύονται, τώρα σκορπίζονται,
νά'τα βουλιάζουν, 'κεί σταματούν,
να ψιθυρίσουνε παραπονιάρικα ποθούνε,
και να σωπάσουνε πενθώντας τη ζωή τους.
Μ' άξαφνα νά'τα, ψηλώνουν πάλι,
δίχως σκοπό και δίχως σφρίγος,
μέχρι να πάψουν πια να στροβιλίζονται,
τώρα σωρεύονται να ξαποστάσουν επιτέλους
αραδιασμένα, ξεψυχισμένα
κάτ' απ' το έρημο, ξερό δεντρί.

tr.: Ανδρέας Ζέρβας (Andreas Zervas)

Julio Baghy: Aŭtuna foliaro

Foliaro, flirte danca,
en koloroj centnuanca,
prujnmordite ventpelate
ŝvebas ĉie: kampe, strate;
jen kuniĝas, jen dissaltas,
tie sinkas, tie haltas
por susuri, sible plendi,
jen funebre por silenti,
poste supren, ek pro blovo,
sed sencele kaj sen povo
ĝis ĝi ĉesas kirle krozi
kaj ariĝas por ripozi,
kuŝi kiel morta garbo
sub soleca seka arbo

Julio Baghy : Weraq tal-Ĥarifa

Weraq, weraq, ĥfief, zeffiena,
b'mitt raġġ liebsa kemm ĥarkiena.
Hemm ar'hom, ballerini,
f'kull triq u għalqa; la tmerini!
Issa jersqu, issa jitbiegħdu
sa jgħajjew, jerġgħu jitriegħdu,
B'lehen šhiħ jew bi tgemgima
jew minn taħt qishom b'sarima;
Jerġgħu 'l fuq: xi ĥadd jinfħilhom;
imma għalxejn, ĥadd ma jiqfilhom.
Sakemm jisktu biex jistrieħu
wara vjaġġ li 'l ĥajtek jieħu,
Sakemm jaqgħu, borża demel,
taħt xi siġra kollha nemel.

Julio Baghy : Weraq tal-Ĥarifa

Duilliúr, ag preab-rince,
i ndathanna céad-imire,
prúna-phrioctha ag an ngaoth
ar foluain gach áit: sa pháirc, sa tsráid;
ceanglaíd is scaraid,
síothlaíd is stopaid
le casaoid go siosarnach,
anso le tost an bhróin,
ansan suas leo, de bharr an tséideáin,
iad gan aidhm gan chumhacht
go dtí go stopann an guairneán
wo mbailíd chun sosa,
'na luí mar phunann marbh
fé chrann tirim uaigneach.

tr.: Seán Ó Riain

(tr. Carmel Mallia)

Осіннє листя Юліо Багі

Ось листки фліртують в танці,
Кольори в них стонюансні.
Вітер їх жене в юдолі
І по вулицях, і в полі;
То у купі, то самотні,
Тут - в польоті, там - дрімотні,
Гуртом мчать, щоб нарікати
Чи, сумуючи, мовчати.
То здійснюються, мов хвилі,
Обезсилені, без цілі...
Довго так вони кружляють
І у купі засинають,
Ніби мертвий сніп темненький
Попід деревом сухеньким.

Переклад з есперанто Семена Вайнבלата

Asturiana Fueyes de seronda

Les fueyes d'un árbol na seronda
en milenta koloroj dancen al viento,
mordíes pola xelada, na borrina que ronda
afristaes nel aire, kun gran movimientu.

Cayen dulces per ende, ensin priesa,
nel campus o na cai, col sol que les mira,
axúntense, dixébrense kun noble firmeza,
equí s'atropen, ellí'l vitu les xira.

Queixándose ente xiblios kun marmullu
llamenten kun tristura los silentos fonderos,
entós llega la ventolera en blincu bruscu,
pero ensin direición nin destinos certeros.

Dan vueltes y vueltes nel so camín,
acaben col foyasqueru cansaes,
kiel gaviella muerta al la fin,
embaxo un árbol secu, forlasies.

Juan Sebastian Quintero Santacruz